

ΔΠΜΣ «Περιβάλλον και Ανάπτυξη»

Κατεύθυνση «Περιβάλλον και Ανάπτυξη των Ορεινών Περιοχών»

Τίτλος μαθήματος: «Περιβαλλοντική Οικονομία: Εφαρμογές σε Ζητήματα Ορεινών Περιοχών»

Διδάσκοντες:

Δ. Καλιαμπάκος, Αν. Καθηγητής Ε.Μ.Π.

Δ. Δαμίγος, Επίκ. Καθηγητής Ε.Μ.Π.

Συνεργάτες ασκήσεων:

Σ. Γιαννακοπούλου, MSc «Περιβάλλον και Ανάπτυξη»

Ν. Κατσουλάκος, MSc «Περιβάλλον και Ανάπτυξη»

Σύντομη περιγραφή του αντικειμένου του μαθήματος

Οι ορεινές περιοχές διαθέτουν ορισμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, τόσο ως προς το φυσικό όσο και ως προς το ανθρωπογενές περιβάλλον. Δεδομένου ότι πολλές από τις υπηρεσίες που προσφέρονται από τις ορεινές περιοχές ενέχουν χαρακτήρα δημοσίου αγαθού, δεν έχουν αγοραία τιμή και παρέχονται στους χρήστες δωρεάν. Το γεγονός αυτό οδηγεί, συχνά, σε υποτίμηση της πραγματικής τους αξίας και σε κακή διαχείριση. Στην αντιστροφή της συγκεκριμένης κατάστασης θα μπορούσε να συμβάλει η αποτίμηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των περιοχών αυτών σε οικονομικούς όρους, με την εφαρμογή κατάλληλων μεθόδων της περιβαλλοντικής οικονομίας.

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών με τις βασικές έννοιες και τις κύριες τεχνικές των οικονομικών του περιβάλλοντος, με έμφαση στην εφαρμογή τους σε θέματα που σχετίζονται με τη βιώσιμη διαχείριση των ορεινών περιοχών. Το πλαίσιο του μαθήματος θα προσφέρει το απαραίτητο θεωρητικό υπόβαθρο των οικονομικών του περιβάλλοντος και, παράλληλα, θα έχει έντονο το στοιχείο της πρακτικής εφαρμογής, αφού οι φοιτητές θα σχεδιάσουν και θα υλοποιήσουν μια πραγματική έρευνα περιβαλλοντικής αποτίμησης, σε όλα τα στάδια της (π.χ. σύνταξη ερωτηματολογίου, καθορισμός πληθυσμού, επιλογή δείγματος, συνεντεύξεις, στατιστική επεξεργασία δεδομένων, σύνταξη τελικής έκθεσης).

Περιεχόμενο μαθήματος:

- Βασικές έννοιες των οικονομικών του περιβάλλοντος
 - Εισαγωγή στη νεοκλασική οικονομική θεωρία
 - Ο μηχανισμός της αγοράς και οι φυσικοί πόροι
 - Δημόσια και ιδιωτικά αγαθά
 - Ιδιωτικό, εξωτερικό και κοινωνικό κόστος και όφελος
- Οικονομικές αξίες μη αγοραίων αγαθών και υπηρεσιών
 - Αξίες χρήσης (π.χ. αναψυχή, αντιδιαβρωτική προστασία, βιοποικιλότητα, κ.ά.)
 - Αξίες μη-χρήσης (π.χ. εγγενής αξία και αξία κληροδοτήματος)
- Μέθοδοι οικονομικής αποτίμησης των υδατικών πόρων

- Άμεσες μέθοδοι αποτίμησης: τεχνική εξαρτημένης αποτίμησης.
 - Έμμεσες μέθοδοι αποτίμησης: τεχνική κόστους ταξιδιού, τεχνικές υποκατάστατων αγορών, τεχνικές κόστους αποφυγής, αποκατάστασης και υποκατάστασης
 - Μέθοδοι μεταφοράς κόστους/οφέλους
- Τα βασικά στάδια μιας έρευνας
 - Σύνταξη ερωτηματολογίου
 - Καθορισμός πληθυσμού
 - Προσδιορισμός κατάλληλου στατιστικού δείγματος
 - Τεχνικές δειγματοληψίας
 - Μέθοδοι συνέντευξης
 - Κωδικοποίηση απαντήσεων
 - Επεξεργασία αποτελεσμάτων
 - Σύνταξη τελικής έκθεσης
- Στατιστική επεξεργασία αποτελεσμάτων με το λογισμικό SPSS
 - Εισαγωγή δεδομένων
 - Βασική στατιστική επεξεργασία
 - Δημιουργία πινάκων – γραφημάτων
 - Στατιστικοί έλεγχοι (έλεγχος συνάφειας, κ.ά.)
 - Οικονομετρική ανάλυση: παραμετρική και μη-παραμετρική εκτίμηση της προθυμίας για πληρωμή
- Υλοποίηση έρευνας με τη μέθοδο της Εξαρτημένης Αξιολόγησης ή της Ανάλυσης Κόστους Ταξιδιού για θέμα σχετικό με τις ορεινές περιοχές